

Podsumowanie najważniejszych zmian w Programie Operacyjnym Polska Cyfrowa na lata 2014-2020

Planowane zmiany POPC wynikają z konieczności dostosowania zapisów programowych do przeglądu wyników (tzw. przeglądu śródkresowego) i wykorzystania środków rezerwy wykonania, zgodnie z art. 20-22 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz EFMiR. Wprowadzane zmiany w POPC wynikają również z rekomendacji zawartych w raporcie podsumowującym badanie pn. *Ewaluacja mid-term postępu rzeczowego i finansowego Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020*, który ocenia stopień realizacji programu w połowie okresu jego wdrażania (tj. na 31.12.2018 r.), a także doświadczeń z wdrażania Programu. Wprowadzane zmiany przyczynią się do optymalnego wykorzystania alokacji programu i zwiększenia efektywności interwencji publicznej POPC. Projekt zmiany POPC został przedstawiony w załączonym dokumencie, natomiast uzasadnienie zmian znajduje się w tabeli.

W związku z osiągnięciem celów pośrednich, osie priorytetowe POPC dysponują alokacją rezerwy wykonania (środki UE) w następującej wysokości:

I oś: 66 627 731 euro (kat. regionów słabiej rozwiniętych) oraz 4 787 854 euro (kat. regionów lepiej rozwiniętych);

II oś: 45 339 031 euro (kat. regionów słabiej rozwiniętych) oraz 3 445 063 euro (kat. regionów lepiej rozwiniętych);

III oś: 9 439 500 euro (kat. regionów słabiej rozwiniętych) oraz 710 500 euro (kat. regionów lepiej rozwiniętych).

Łącznie oznaczało to zwiększenie budżetu POPC o 130 349 679 euro. Środki te zostaną wykorzystane na wsparcie realizacji dodatkowych projektów. Projekt zmian POPC przewiduje przydzielenie środków rezerwy wykonania do docelowych osi priorytetowych w Programie.

Na podstawie analizy wniosków i rekomendacji z *Ewaluacja mid-term postępu rzeczowego i finansowego POPC* Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej zaproponowało realokację:

- a) 187,4 mln euro z II osi do I osi Programu, co umożliwi skierowanie dodatkowych środków na wsparcie projektów dotyczących powszechnego dostępu do szybkiego internetu;
- b) 34,1 mln euro z II osi do III osi Programu, dzięki czemu zwiększy się alokacja skierowana na wsparcie projektów dotyczących cyfrowych kompetencji społeczeństwa.

Realokacje będą odbywać się w ramach środków, które zostaną przyznane do poszczególnych osi priorytetowych w ramach rezerwy wykonania.

Spodziewanym efektem przyjęcia zaproponowanych zmian będzie zwiększenie powszechnego dostępu do szybkiego internetu oraz zwiększenie kompetencji cyfrowych, a także zapewnienie pełnego wykorzystania budżetu POPC, uwzględniającego również środki rezerwy wykonania.

Należy podkreślić, że wprowadzenie planowanych zmian w POPC uwzględnia również bieżące doświadczenia z wdrażaniem poszczególnych działań i w odpowiednim zakresie wprowadza zmiany niezbędne do bardziej elastycznego i sprawniejszego wykorzystania funduszy UE w realizacji projektów ważnych dla całego kraju.

Zmiany w treści POPC mają na celu kontynuowanie interwencji nakierowanej na zwiększanie zasięgu sieci szerokopasmowych na obszarach z nadal niskim poziomem nasycenia sieciami NGA.

Pomimo rozstrzygnięcia trzech konkursów w ramach działania 1.1 POPC wciąż mamy do czynienia z dużą liczbą punktów adresowych na obszarach, gdzie stwierdzono niedoskonałości rynku lub istotne nierówności w zakresie dostępu do sieci NGA. W dalszym ciągu istnieje potrzeba działań umożliwiających jak najszerszy dostęp do sieci szerokopasmowych, przy jak najwyższych parametrach technicznych. Z punktu widzenia cyfrowego rozwoju kraju powstająca infrastruktura szerokopasmowa stanowi podstawę do przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu oraz do efektywnego tworzenia i wykorzystywania e-usług, również w obszarze administracji publicznej. Inwestycje związane z szerokopasmowym internetem stanowią jeden z fundamentów rozwoju polskiej gospodarki. Dostęp do szerokopasmowego internetu umożliwia przedsiębiorcom m.in. obniżenie kosztów działalności, dostęp do nowych rynków zbytu, usprawnienie procesów produkcyjnych, a także podjęcie działań

innowacyjnych. Dotychczasowe zainteresowanie beneficjentów konkursami ogłaszanymi w ramach I osi POPC świadczy o relatywnie wysokiej gotowości do realizacji projektów infrastrukturalnych.

W treści POPC planuje się także wprowadzenie zmian pozwalających na:

- doprecyzowaniu zapisów I osi w zakresie możliwości finansowania projektów zapewniających bezpłatny dostęp do bezprzewodowej sieci internetowej („hot-spoty” w przestrzeni publicznej),
- wprowadzeniu trybu pozakonkursowego w pierwszym i drugim obszarze wsparcia w III osi POPC dla utworzenia akademii innowacyjnych zastosowań technologii cyfrowych. Celem ww. interwencji będzie wsparcie rozwoju najbardziej zaawansowanych kompetencji cyfrowych i kształcenie wysokiej klasy specjalistów w tym zakresie.

Ponadto planuje się następujące zmiany w zakresie wskaźników:

- wprowadzenie wskaźnika opisującego wsparcie dla szkół w zakresie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, tj. „Liczba szkół objętych Ogólnopolską Siecią Edukacyjną (OSE)”. Zgodnie z definicją wskaźnika, określenie - szkoła objęta OSE - należy rozumieć jako szkoła, której operator OSE świadczy usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu o symetrycznej przepustowości co najmniej 100 Mb/s, świadczy usługi bezpieczeństwa teleinformatycznego, obejmujące ochronę przed szkodliwym oprogramowaniem oraz monitorowanie zagrożeń i bezpieczeństwa sieciowego oraz udostępnia usługi ułatwiające dostęp do technologii cyfrowych.
- zmianę wartości docelowych wskaźników ze względu na ich przekroczenie (Odsetek przedsiębiorstw korzystających z internetu w kontaktach z administracją publiczną w celu odsyłania wypełnionych formularzy w formie elektronicznej, Odsetek osób posiadających podstawowe lub ponadpodstawowe umiejętności cyfrowe, Liczba wspartych programistów),
- zmianę wartości bazowej i docelowej ze względu na zmianę źródła pozyskiwania danych (Odsetek urzędów administracji państwowej korzystających z systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją jako podstawowego sposobu dokumentowania przebiegu załatwiania i rozstrzygania spraw),
- usunięcie wskaźnika ze względu na trudność w pozyskaniu porównywalnych wartości (Udział dokumentów elektronicznych wysyłanych przy wykorzystaniu elektronicznej skrzynki podawczej w korespondencji wychodzącej z urzędów administracji państwowej), w efekcie wartości wskaźnika są niespójne z poszczególnymi okresami sprawozdawczymi,
- usunięcie wskaźników ze względu na brak ich dalszego monitorowania (Odsetek internautów pozytywnie oceniających łatwość znalezienia informacji sektora publicznego, Odsetek internautów pozytywnie oceniających użyteczność znalezienia informacji sektora publicznego), wskaźniki nie są już obliczane przez Ministerstwo Cyfryzacji,
- wprowadzenie wskaźników w miejsce wskaźników usuniętych (Poziom zorientowania na użytkownika e-usług / Wskaźnik otwartych danych).

Powyższe działania będzie można zrealizować z części środków dotychczas przeznaczonych na realizację działań w ramach II osi priorytetowej POPC. Ww. zmiany nie będą miały negatywnego wpływu na wykonanie przedsięwzięć z obszaru e-administracji zaplanowanych do realizacji jako projekty wybierane w trybie konkursowym i pozakonkursowym. Obecny stan realizacji programu pozwala przewidywać, że zobowiązania zadeklarowane w postaci wskaźników produktu zostaną osiągnięte. W ramach zakontraktowanych projektów (stan na grudnia 2019 r.) planowane jest uruchomienie 158 e-usług publicznych typu A2B/A2C na co najmniej trzecim poziomie e-dojrzałości. W co najmniej 27 urzędach zostaną wdrożone rekomendacje dotyczące awansu cyfrowego. Na ww. wartość składają się rekomendacje wdrażane w urzędach opisane wskaźnikiem z listy w POPC, jak i tożsamym wskaźnikiem dedykowanym do monitorowania projektu pozakonkursowego w tym zakresie. Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego (ISP) będzie znacznie większa niż pierwotnie zakładane wartości wskaźników, tzn. w ramach obecnie zakontraktowanych projektów co najmniej 131 podmiotów udostępni ISP. Działanie 2.4 nakierowane na udostępnienie aplikacji opartych na ponownym wykorzystaniu ISP i e-usług publicznych wchodzi obecnie, zgodnie z założeniami, w fazę realizacji (wskaźniki zostaną zrealizowane do 2023 r.).

Środki finansowe, które planuje się przesunąć do I i III osi POPC pozostają do dyspozycji dzięki:

- efektywnemu działaniu systemu selekcji kluczowych przedsięwzięć e-administracyjnych,
- skutecznemu wsparciu projektodawców w przygotowaniu projektów do wdrożenia,
- korzystnym rozstrzygnięciom przetargów na dostawę, budowę i modernizację systemów informatycznych i usług z tym związanych.

Ocena zasadności realizacji danego przedsięwzięcia teleinformatycznego odbywa się już na etapie analizy projektu dokonywanej w ramach prac Komitetu Rady Ministrów ds. Cyfryzacji. Dzięki temu poszczególne przedsięwzięcia są rozpatrywane pod kątem zarówno wpisywania się w określone kierunki budowy spójnej i efektywnie działającej Architektury Informatycznej Państwa oraz wyboru wariantu realizacji zapewniającego odpowiednią efektywność planowanych działań wdrożeniowych. W ramach projektu „POPC Wsparcie” uruchomiono doradztwo dla wnioskodawców i beneficjentów programu. Pomoc ekspertów dotyczy każdego etapu realizacji nowej inicjatywy, w tym w szczególności przygotowania projektów do uruchomienia. Dotychczasowe działania w obszarze przygotowania i wyboru projektów oraz fakt prowadzonych obecnie naborów projektów w II osi POPC wskazują, że zakładane rezultaty wyrażone ww. wskaźnikami zostaną osiągnięte. Odnosząc się do jedyne go rzeczowego wskaźnika z Ram Wykonania w II osi priorytetowej pn. *Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o poziomie dojrzałości co najmniej 3 (dwustronna interakcja)* należy wskazać, że wartość docelowa na 2023 r. wynosząca 159 e-usług została już osiągnięta, na podstawie zawartych umów, na poziomie 99% (obecnie zakontraktowano 158 e-usług). W trakcie oceny są projekty, które będą generować dodatkowe e-usługi co umożliwi przekroczenie postawionego celu. Ponadto korzystne rozstrzygnięcia przetargów przynoszą znaczne oszczędności w ramach poszczególnych projektów, zwiększając tym samym pulę dostępnych środków w ramach II osi POPC.